

ט"ז בשבט תשע"ח. 31.1.2018

גיליון מס' 595

פרשת יתרו

חיבת התורה וחיבת העם

מאת מרדכי (מורדי) שבט, ראש צורים

לפני מתן תורה אנו קוראים על הברית אותה כורת הקב"ה עם ישראל:
"וְעַתָּה אִם שָׁמוֹעַ תִּשְׁמְעוּ בְּקוֹלִי וְשִׁמְרֶתֶם אֶת בְּרִיתִי וְהִיִּיתֶם לִי סִגְלָה מִכָּל הָעַמִּים כִּי לִי כָּל הָאָרֶץ" (שמות יט,ה)

יש כאן שני מרכיבים לברית:

1. לשמוע בקול ה' ולשמור את בריתו, דהיינו לשמור את התורה
2. היותנו עם סגולתו של ה', דהיינו להיות העם הנבחר

על פי פשטות הדברים, שני העניינים האלו תלויים זה בזה, זאת אומרת שבחירת ישראל מותנית בשמירת התורה והמצוות. אך אם טענה זו נכונה, היא מעמידה בפנינו קושי תיאולוגי עצום. הרי אנחנו בעצמנו אומרים בתפילותינו: "מפני חטאינו גלינו מארצנו", ובזה אנחנו מודים שלא שמרנו את הברית, אם כן, מי יכול להעיד שאנחנו עדיין עם סגולתו של ה'?! אולי הקב"ה בחר במישהו אחר בינתיים? אלא שאנו מסבירים שאין סגולת ישראל תלויה בקבלת התורה. לכן קבעו חכמינו "ישראל אף על פי שחטא-ישראל הוא" (סנהדרין מד). כלל זה עומד מול הטענה הנוצרית שהאל החליף אותנו באומה אחרת.

אנו מאמינים שסדר הדברים הפוך: בגלל היותנו עם הנבחר, ה' נתן לנו את התורה, ולא נתינת התורה היא זו שהפכה אותנו לעם הנבחר.

רעיון זה גם מופיע במדרש תנא דבי אליהו (אליהו רבה יד) "פעם אחת הייתי עובר ממקום למקום, מצאני אדם אחד שיש בו מקרא ואין בו משנה... ואמר לי: רבי, שני דברים יש בלבבי. ואני אוהבם אהבה גמורה ואלו הן, תורה וישראל, אבל איני יודע איזה מהם קודם. אמרתי לו: בני, דרכן של בני אדם אומרים. התורה קדמה, שנאמר 'ד' קנני ראשית דרכו וגו', אבל אני אומר ישראל קדמו, שנאמר 'קודש ישראל לד' ראשית..."

ראיה לדבר אפשר להביא מנוסח ברכת התורה, שבה אנו מקדימים: "אשר בחר בנו מכל העמים" (בחירת ישראל לעם סגולתו) ורק אחר כך אומרים "ונתן לנו את תורתו".

אם כן ניתן לשאול, איזו תועלת יש בשמירת תורה ומצוות, אם הסגולה איננה מותנית ומתבטלת מאתנו על ידי חטאינו?

הרב קוק זצ"ל מסביר (אגרת תקנה) שסגולה זו של ישראל חבויה ונסתרת היא, אך לעולם לא מתבטלת על ידי חטאנו. אלא שעל ידי לימוד התורה וקיום מצוותיה, מתגלה אותה סגולה יותר ויותר. מעשים טובים שלנו מגלים את סגולת ישראל והיותנו עם נבחר.

מרדכי (מורדי) שבט גר בראש צורים עם אישתו אלונה ואב לחמשה ילדים וסב לשישה נכדים. בעבר עבד במטעים, בבית אריזה האזורי, וכמזכיר הקבוץ. מנהל מחלקת צמיחה דמוגרפית והתיישבות בקבוץ הדתי. בעל הסמכה לרבנות ותואר ראשון במינהל עסקים.

דף פרשת שבוע של הקיבוץ הדתי מופיע באתר הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il
כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש לשלוח הודעה אל: webmaster@kdati.org.il
ולרשום [subscribe](#) בשורת הנושא. כדי להפסיק, יש לכתוב [unsubscribe](#) בשורת הנושא.
תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: amudim@kdati.org.il